

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVII KONFERENCIJA

**2025
VILNIUS**

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVII KONFERENCIJA

Vilnius, 2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF Mokslo ir inovacijų
skyriaus Studentų mokslinės veiklos
koordinatore Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2025

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Jaun. m. d. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
lekt. gyd. Karolina Žvirblytė-Skrebutėnienė

prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
jaun. asist. Andrius Žučenka
Doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Andrius Bleizgys
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Asist. dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitas Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Ugnė Šilinskaitė
Austėja Zubauskaitė
Aida Kuznecovaitė
Milda Kančytė
Milvydė Marija Tamutytė
Renatas Kedikas
Fausta Timinskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gailė Mikalauskaitė
Gabrielius Leščinskas
Damian Luka Mialkowskyj
Radvilas Jančiauskas
Maksim Čistov
Ugnė Mickutė
Lina Bludžiutė
Augustė Melaikaitė

Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Raminta Kasteckaitė
Ernestas Gulbickis
Edgaras Zaboras
Benas Matuzevičius
Sylvia Rogoža
Rūta Valiukevičiūtė
Agnė Vasiulytė
Agata Bruzgul
Valentinas Kūgis
Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas
Matas Kuncė
Gintė Grubliauskaitė
Milda Černytė

Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Patricija Griškaitė
Povilas Jurgutavičius
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Augustinas Stasiūnas
Alicija Šavareikaitė
Odeta Aliukonytė
Milda Eleonora Gričiūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišk Bogdzevič
Rokas Dastikas

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2025

© Vilniaus universitetas, 2025

LIETUVOS GYVENTOJŲ ŽINIOS IR ELGSENA SAULĖS POVEIKIO IR APSAUGOS NUO SAULĖS KLAUSIMAIS

Autorius. Melita VIRPŠAITĖ, VI kursas.

Vadovai. Rūta SMIRNOVĖ, Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika, Klinikinės medicinos institutas, Medicinos fakultetas, Vilniaus universitetas, Vilnius, Lietuva. Justas ARASIMAVIČIUS, Žmogaus ir medicininės genetikos katedra, Biomedicinos institutas, Medicinos fakultetas, Vilniaus universitetas, Vilnius, Lietuva.

Tikslas. Naudojant internetinį klausimyną įvertinti atsakovų žinias ir elgseną, susijusią su saulės poveikiu bei apsauga nuo ultravioletinės (UV) spinduliuotės, siekiant nustatyti veiksnius, darančius įtaką šioms žinioms bei elgsenai.

Metodai. Tyrimas buvo atliktas 2025 m. vasario–kovo mėn., naudojant internetinę anoniminę apklausą. Klausimynas sudarytas remiantis iš literatūros paimtais, į lietuvių kalbą išvertais ir adaptuotais „Sun-Related Behavior Questionnaire“ bei „Skin Cancer and Sun Knowledge“ klausimynais. Duomenys analizuoti naudojant neparametrinius statistinius testus (R programa).

Rezultatai. Iš viso dalyvavo 378 respondentai: 239 moterų (63,2 proc.) ir 139 vyrų (36,8 proc.). Vidutinis dalyvių amžius – 40 metų (SN 14,9). Amžiaus pasiskirstymas: 98 respondentai (15–25 m.) (25 proc.), 55 respondentai (25–32 m.) (15 proc.), 76 respondentai (32–45 m.) (20 proc.), 75 respondentai (45–55 m.) (20 proc.), 74 respondentai (55–86 m.) (20 proc.). Respondentai pasižymėjo vidutiniškai aukštu žinių lygiu apie saulės rizikas ir apsaugą (vidurkis – 13,04/18). Geresni rezultatai buvo tarp moterų ($p < 0,001$) ir I–II fototipo asmenų ($p = 0,03$). Jaunesni (15–32 m.) surinko daugiau taškų nei vyresni (45–86 m.) ($p < 0,05$). Didžiausios žinių spragos apie SPF reikšmę, palaipsnių įdegį, vitamino D gavimą, UV žalos negrįžtamumą. Per pastaruosius 12 mėn. 1 kartą saulėje nudegusių amžiaus medianą buvo 31 m. kuri reikšmingai skyrėsi nuo nudegimų nepatyrusių amžiaus medianos 45 m., $p = 0,005$. Apsauginį kremą veidui ir kūnui dažniau naudojo 15–55 m., palyginti su 55–86 m. ($p < 0,05$). Vyresni (55–86 m.) dažniau dėvėjo plačiakraštės skrybėles ($p = 0,002$), akinius ($p = 0,005$) ir trumpiau buvo saulėje savaitgaliais ($p = 0,013$). 83 % respondentų niekada netikrino odos pas gydytoją, 70,4 % – savarankiškai. Moterys savarankiškai odą tikrino 1,59 karto dažniau nei vyrai.

Išvados. Jaunesni asmenys turi daugiau žinių apie UV spindulius ir jų žalą ir dažniau naudoja apsauginį kremą nuo saulės, tačiau ir labiau linkę nudegti saulėje. Tuo tarpu vyresni asmenys dažniau naudoja kitas fizines apsaugos priemones nuo saulės ir mažiau nudega saulėje. Būtinybė tikrintis savarankiškai ir pas gydytoją išlieka aktuali visiems.

Raktažodžiai. UV spinduliuotė; apsauga nuo saulės; žinios ir elgsena; Lietuva.